№ 129 ՇԱԲ. ՆՈԵՄԲԵՐԻ 12

1888

ՏԱՍՆ ԵՒ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՇԱԲԱԹ ՆՈԵՄԲԵՐԻ 12 № 129

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կէս տարւանը 6 րուբլի։
Առանձին համարները 7 կոպէկով։

Թիֆլիսում դրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ։

Մեր հասցէն. Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
կամ Tiflis. Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տօն օրերից)։

Բայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով։

Բայտարարութիւնների համար վճարում են
Խրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ։

ԵԿՈՂ 1889 ԹԻՒՆ

„ՄՇԱԿ“

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

կը հրատարակվի Թիֆլիսում, նոյն գիրքով և նոյն պրոգրամայով։ Մենք կը ստանանք սեփական ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ։

«ՄՇԱԿԻ» տարեկան գինը 10 րուբլի է, վեց ամսվանը 6 րուբլի։

Գրվել «ՄՇԱԿԻՆ» կարելի է ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ (Բարօնակայա և Բազարնայա փողոցների անկիւնում թամաշէվի տանը)։

Կայարութեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿԻՆ» գրվելու համար պէտք է դիմել հետևեալ հասցէով. ТИФЛИСЪ, Редакція газеты «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից. Tiflis, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Վախճանված ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ՄԱՆՒԻ բարեկամները և ծանօթները յայտնում են որ հանգուցեալի յուղարկաւորութեան հանդէսը տեղի կունենայ վաղը, կիրակի, նոյեմբերի 13-ին, առաւօտեան 10 ժամին, Թիֆլիսի քաղաքային հիւանդանոցից դէպի Դվօրցօվայա փողոցի վրա գտնվող հայոց գամոյենց եկեղեցին։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ռուսաց դրամատիական թատրոն. Խելագարների վիճակը. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Միացեալ-Նահանգների ռամկապետական և հանրապետական կուսակցութիւնները. Թիւրքահայերի Ամերիկա գաղթելը, Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ՖԵԼԻԵՏՕՆ.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԱՑ ԴՐԱՄԱՏԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՕՆ

Նոյեմբերի 8-ին ռուսաց դրամատիական խումբը ներկայացրեց իշխան Սումբաթօվի (Իժինի)

Ֆ Ե Լ Ի Ե Տ Օ Ն

Ժամանակակից բժշկականութեան հրաշալի դիւտը.—Առաջվայ և այժմեան հայեացքը հիւանդութիւնների վրա.—Մրսողութիւնը, քամին, դիւահարութիւնը.—Ոխտատեղին.—Բակտէրիաները.—Հոգեբանական դիտութիւնը և բարոյական ախտերը.—Սէրը. — Մարդկային կրքերը.—Ազգային յատկանիշները.—Ցոյները և Հայերը.—Ներսիսեան դպրոցը.—Աւետիս Արասխանեանցի դէպքը.—«Փորձի» և «Աբձագանքի» խմբագրատունը.—Ներցիսխոսականական հին մատեանների ներգործութիւնը.—Բժշկվելու միջոցը և մի հայ ուսումնական բժշկի նոր հետազոտութիւնը.—Նոր ձևի բժշկութեան գործադրութիւնը հասարակական գործիչների վրա.—Անապջող բժշկութեան ախտը հետևանքը.

—

Ժամանակակից բժշկականութիւնը մի երևելի գիւտ է արել, որը անյայտ էր մարդկութեան անցեալ դարերի գիտութեանը,—այն է որ գրեթէ բոլոր հիւանդութիւնները կենդանական աշխարհում ծագում են մի տեսակ փոքրիկ, բնական աչքով անտեսանելի պարազիտներից, որոնք միջին տեղ բռնելով կենդանական և բուսական աշխարհում, այսինքն լինելով մի տեսակ փոքրիկ ստուներ—կենդանիներ և ունենալով ստորակէտի, միջակէտի, բացականչական նշանի ձևեր, զարգանում են ջրի, օդի, կերակուրի մէջ և ապա մտնելով մարդուս մարմնի չնչական օրգանների և արիւնի մէջ, վարակում են մարդուս կազմուածքը և շատ անգամ մեռցնում են նրան։

Եւ, ինչպէս երևում է, ամեն մի հիւանդութիւն ունի իր ջոկ-ջոկ բակտէրիանները (այդ փոքրիկ «Շղթաներ» վերնագրով չորս գործողութիւնից բաղկացած դրուածն։ Ջը նայած, որ այդ դրուածն աջողութիւն է գտել Մոսկվայի կայսերական թատրոնում, որի մասին վաղուց յայտարարված էր, բայց և այնպէս այդ օրն էլ թատրոնը դատարկ էր։ Պիէսայի համառօտ բովանդակութիւնը հետևեալն է։ Չարուստ կալուածատէր Վօլինցեվի կինը՝ խախտելով ամուսնական հաւատարմութիւնը՝ բաժանվում է իր մարդուց, պարոն Վօլինցևից, Թողնելով նրա մօտ իր փոքրահասակ հինգ տարեկան Աննա աղջկան։ Տիկին Վօլինցեվա սլանում է Պետերբուրգ, և այնտեղ բարեկամանալով բարոյական կեղտերի մէջ թաղված անձնաւորութիւնների հետ՝ սկսում է վարել ամեն տեսակ արկածներով լի կեանք։ Դրանից յետոյ մի օրիորդ, Օլգա Գարանինա աղգանունով, ծանօթանում է պ. Վօլինցեվի հետ, նրանք միմեանց սիրում են, և օրիորդը արհամարհելով հասարակական կարծիքը, իր հարուստ մօր հետ միասին ուղղակի տեղափոխվում է Վօլինցեվի մօտ, և նրանք սկսում են միմեանց հետ ապրել։ Օլգան դառնում է մի գողովածոյի և նուիրված մայր փոքրիկ Աննայի համար։ Այդ նոր կեանքը ընտանեկան չրջանում անցնում է խաղաղ կերպով։ Միայն հասարակաց կարծիքը, և մանաւանդ բարձր հասարակութիւնը մի րոպէ հանդիստ չեն տալիս Վօլինցեվի ընտանիքին, և ամեն կողմից նրա վրա թափվում է ամեն տեսակ նախատինք։ Վօլինցեվի ընտանիքը չը ցանկանալով հնթարկվել հասարակաց կարծիքի այդ կծու արհամարհանքին, վճռում է թողնել բնակավայրը և գնալ արտասահման։ Այդ նոյն վճիռը կայացած օրում, ընտանիքի մէջ պատահում է և մի ուրիշ դէպք. Աննան, որը արդէն մեծացել էր, այդ օրը ատամում է իր ուսումը ոսկէ մէդալով։ Եւ ահա երբ հեռու երկրում ունենալի երջանկութիւնը այնքան մօտիկ էր թւում, Վօլինցեվի ընտանեկան կեանքի հօրիզոնի վրա սպառափէլի փոթորիկներ են նկատվում։ Աննան սկսում է յաճախ խօսել իր մօր մասին, նա ուզում է նրան տեսնել. նա անպատճառ ուզում է իմանալ, թէ ուր է իր մայրը, և ինչու իրանց հետ միասին չէ ապրում։ Այդ րոպէից Օլգայի կեանքի համար սկսում է մի նոր չրջան,—բարոյական տանջանքների չրջան նախկին երջանիկ օրերի փոխարէն։ Այդ ինքն ըստ ինքեան համակրելի կինը, որը արհամարհում էր թէ հասարակաց կարծիքը և թէ բոլոր ընդունված սովորութիւնները, որը երկար տարիներ կարողացաւ դիմանալ չրջապատող հասարակութեան յարձակմունքներին, այժմ իրան ղգում է թոյլ նեղնողը Աննայի այն ղգացմունքների առաջ, որոնք նրան կապում են իր մօր հետ։

Օլգան, թէ իր պատաւ մօր, և թէ իր սիրած Սերգէյ Վօլինցեվի հետ ունեցած խօսակցութեան ժամանակ յայտնում է, որ ինքը անկարող է կուել Աննայի ղգացմունքների դէմ, և վճռել է տեղ տալ, և հեռանալ, զոհելով իր երջանկութիւնը Աննայի երջանկութեանը։ Օլգայից բաժանվելու միտքը սկզբում սարսափեցնում է պ. Վօլինցեվին, բայց Աննայի ապագան և սրա բաղդաւորութիւնը դրան ևս յաղթում են, և Վօլինցեվ մի փոքր հաշվվում է Օլգայից բաժանվելու մտքի հետ։

Մի քանի խօսք էլ տիկին Վօլինցեվի մասին. ամբողջ 12 տարի Պետերբուրգի ղանղան չըբջաններում մինչև վերջին կատիլը քամելով ապականված կեանքի բաժակը, և իր սիրեկան Պրօպօրովի հետ խառնվելով ամեն տեսակ արկածների մէջ, վերջապէս նա յոգնում է. այդ ժամանակ նա դուրս էլ է քչվում Պետերբուրգից, չատում է իր ամուսնու մօտ՝ յայտնելու իր մայրական իրաւունքները դէպի իր աղջիկը և դէպի իր նախկին տունը։

Հիւրանոցում տեղի ունեցող մի տեսարանում, հեղինակը դուրս է բերում գաւառական մի քանի կանանց և աղամարդկանց տիպերը, որոնք իրանց հանած «աղմուկներով» միայն ծիծաղ և ցաւակցութիւն են չարժում։ Իսկ Պրօպօրովի տիկին Վօլինցեվի այդ հինաւուրց սիրեկանը երեւան է գալիս իր իսկական գոյներով, իր անճոռնի մերկութեամբ, մի մարդ, որը իր «եսի» և իր «էքֆի» համար ոչնչի տեղ է դնում և մայրական ղգացմունքը, և որդիական սէրը, և առհասարակ ամեն տեսակ սէր և ղգացմունք։ Նրան միայն «փող է» հարկաւոր դրպանը լի ունենալու համար, և «գեղեցիկ կանայք» ժամանակը լաւ և աղմկալից կերպով անցկացնելու համար։ Նա մի հրէշ է, որը, ինչպէս ինքն է ասում, իր ճանկերից ոչ ոքի բաց չի թողնի, և որի «չղթաների» մէջ մի անգամ ընկած մայրը, այլ ևս երբէք ազատութիւն չունի։

Պրօպօրով հինգ հարիւր հազար է ուղում տիկին Վօլինցեվից, որպէս զի թոյլ տայ նրան կըբկին իր մարդու տնա ապրելու. հակառակ դէպքում նա սպառնում է նրան բաց անել «սարսափելի անցեալը», պատմել նրա արածները, քրէական բնաւորութիւն ունեցող յանցանքները, Պետերբուրգից դուրս քչվելը և այլն և այլն, որոնք բոլորն էլ դեռ յայտնի չեն չատերին։ Այդ բոլորը սարսափեցնում է տիկին Վօլինցեվին, որը

ամուսնում է բանաստեղծութեան մէջ փոխադրչական։

Կան ի հարկէ մարդկային կազմուածքներ, որոնք այնքան ընդունակ չեն այս կամ այն հիւանդութեամբ վարակվելու, հակում չունեն դէպի այս կամ այն տեսակի բակտէրիաներով վարակվելը։

Նստացրէք տիֆով հիւանդ մի մարդու անկողնի մօտ երկու անհատներին. մէկը անմիջապէս կը վարակվի տիֆով, իսկ միւսը գուցէ ամենևին չի վարակվի, որովհետև նրա կազմուածքը տրամադիր չէ վարակվելուն, քանի որ բակտէրիանները անցնելով օդի միջոցով նրա չնչական գործիքները և մտնելով նրա արիւնի մէջ, բաւական պարապ հող չեն գտնում յիշեալ անհատի կազմուածքի մէջ զարգանալու և ընդհակառակն անմիջապէս ոչնչանում են այդ կազմուածքի մէջ։

Դրանով բացատրվում է նոյնպէս որ չատ անհատներ կան, որոնք անընդունակ են սիրելի, քանի որ այդ անհատների կազմուածքը տրամադիր չէ սիրոյ բակտէրիաներով վարակվելու։ Պատահում է որ կինը և մարդը երկար ժամանակ պսակված լինելով և միմեանց հետ կենակցելով, զարձեալ միմեանց չեն սիրում.... Այդ այն պատճառով է որ նրանցից ոչ մինի կազմուածքի մէջ տարիների ընթացքում չը կարողացան զարգանալ սիրոյ բակտէրիաները։ Պատահում է որ երկու պսակված անհատներից մինը սիրում է միւսին, իսկ այդ միւսը չէ սիրում առաջինին։ Մարդը, օրինակ, գժվածի պէս սիրում է իր կնոջը, իսկ կինը չը նայելով որ այդ մարդու ամուսինն է և նրա հետ միշտ ապրում է մի և նոյն բնակարանում, չնչում է մի և նոյն օդը,—բայց տարիների ընթացքում, նոյն իսկ իր

Ս. Ս. Ո.

ԺԱՄԱՆԱԿ ԴԱՀԱՊԵՏ

—

Ընկեր Ղահրամանը ծնվել է 1888 թվականին Ղարաբաղի Ջրաբերդ գավառի Ղարաշեն գյուղում։ Ուսումը ստացել է Ղարաշենի ծխական դպրոցում։ Ուսումն ավարտելուց հետո զբաղվել է գյուղատնտեսությամբ։ Ընկ. Ղահրամանը 1905 թվականից եղել է հեղափոխական շարժման մասնակից։ Ռուսական հեղափոխության տարիներին նա եղել է Ղարաբաղի հեղափոխական կոմիտեի անդամ։ Ընկ. Ղահրամանը 1918 թվականին եղել է Ղարաբաղի ազգային խորհրդի անդամ։ Ղարաբաղի ազգային խորհրդի կողմից ընկ. Ղահրամանը ուղարկվել է Ղարաբաղի ներկայացուցիչ Բաքվում։ Ընկ. Ղահրամանը 1919 թվականին եղել է Ղարաբաղի ազգային խորհրդի նախագահ։ Ընկ. Ղահրամանը 1920 թվականին եղել է Ղարաբաղի հեղկոմի նախագահ։ Ընկ. Ղահրամանը 1921 թվականին եղել է Ղարաբաղի հեղկոմի նախագահ։ Ընկ. Ղահրամանը 1922 թվականին եղել է Ղարաբաղի հեղկոմի նախագահ։ Ընկ. Ղահրամանը 1923 թվականին եղել է Ղարաբաղի հեղկոմի նախագահ։ Ընկ. Ղահրամանը

ԳՎՎԱԿՈՒՐՈՐՏ ԳՎԱՇՈՏՄՈ

ՆԱԶԱՐՎՎՎԱՍՑԿՈՒՎԱՍԻ ԳՈՒԿՈՏԶՈՒՆԱՂՈՒՆ ՎԶ ԳՈՒԿՈՏԶՈՒՈՒՈՒՈՒ ՎԱԶՈՆԵԳՈՒՆՈՒ—ԼՈՈՑՎՎՈ

ՀՎՎՎԱՂՈՒՎՎՎԱՍՑԿՈՒՎԱՍԻ ԳՈՒԿՈՏԶՈՒՆԱՂՈՒՆ

Ա. Ս. Տիգրանյանի անվան 10-ին միջնակարգ դպրոցի ավագ դասարանի աշակերտները ուսուցչուհի Ա. Ս. Ավետիսյանի ղեկավարությամբ այցելել են Ալավերդու պատմական թանգարան։ Այստեղ նրանք ծանոթացել են հնագիտական նյութերին, որոնք վկայում են, որ Ալավերդու շրջանի տարածքում մարդ է ապրել դեռևս 1886 թվականից առաջ։ Ներկայումս հայտնի է 253 հնավայր։ Ուշադրություն է գրավել հատկապես 108 հնավայրի հնագիտական հետազոտությունը։ Այդ հնավայրերից մեկում՝ Ղարաքիլիսայի ավերակների մոտ, հայտնաբերվել են հնագույն մարդու ոսկրեր։ Ուսումնասիրելով դրանք՝ գիտնականները պարզել են, որ մարդը այդ վայրերում ապրել է 1 միլիոն տարի առաջ։

Ուսանողները ծանոթացել են նաև Ալավերդու պղնձահանքերի պատմությանը։ Ալավերդու պղնձահանքերը հայտնի են դեռևս հին ժամանակներից։ Ուշադրություն է գրավել հատկապես «Բեռնիեր Ֆինանսովե» լիազորյալ ներկայացուցչի 1913 թվականի զեկուցագիրը, որտեղ նշված է, որ Ալավերդու պղնձահանքերը ունեցել են 1 միլիոն 200 հազար տոննա հանքաքար, որից ստացվել է 25 հազար տոննա պղինձ։ Հանքերի շահագործումը դադարեցվել է 1988 թվականին։

Ուսանողները ծանոթացել են նաև Ալավերդու ջրհեղեղների պատմությանը։ Ալավերդին 23-րդ անգամն է կրում ջրհեղեղի ողբերգությունը։ Ուսանողները հավաքել են ականատեսների վկայություններ։ Ուսումնասիրել են նաև ջրհեղեղների հետևանքները։

Ուսանողները 7-րդ, 8-րդ և 9-րդ դասարանների աշակերտների հետ կազմակերպել են հանդիպումներ, որոնց ընթացքում նրանք պատմել են ջրհեղեղների մասին։

Ուսանողները ցանկություն են հայտնել ստեղծել Ալավերդու պատմության թանգարան։

ՀՎՎՎԱՂՈՒՎՎՎԱՍՑԿՈՒՎԱՍԻ ՀՈՒՆ ՈՍՈ Ի ՎԶՈՒՄ ՄՈ

—Գերմանական նախկին կայսրուհի Վիկտորիա, հանգուցեալ Ֆրիդրիխ կայսրի այրին, ուղևորվում է Անգլիա։ Անգլիայի Վիկտորիա թագուհին կը դիմաւորի իր ազգական կինաբօրօ անուանված տեղում։

—Մինխընից հեռագրում են որ նոյեմբերի 2-ին (14-ին) այդտեղ վախճանվեց Մակսիմիլիան դուքսը։

—Թէհրանից հեռագրում են որ Պարսկաստանի անգլիական դեսպան, Դրումմոնդ-Վօլֆ, վտանգաւոր կերպով հիւանդացել է։

—Նոյեմբերի 3-ին սկսվել են Դանիայի մայրաքաղաքում ծովախմբովթիւնները Դանիայի թագաւոր Խրիստիան IX-ի թագաւորութեան 25-ամեակի լրանալու առիթով։ Կօպէնհագէն քաղաքը ծովի կերպարանք ունի։ Ժողովուրդը մեծ համակրութեամբ է վերաբերվում դէպի այդ ծովախմբութիւնները, քանի որ Խրիստիան թագաւորը ահագին ժողովրդականութիւն ունի իր երկրում և չատ սիրված է իր ժողովրդից՝ իր ազնիւ բընաւորութեան, խելքի, հաստատակամութեան և դէպի երկրի տնտեսական բարգաւաճումը իր ցոյց տուած անդրդուելի հաւատարմութեան համար։

„ՄՇԱԿԻ“ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

—

ԹԱՐԿՕՎ, 9 նոյեմբերի։ Օբէր-պրօկուրօր կօնի, վերջացնելով նախնական քննութիւնը հոկտեմբերի 17-ին պատահած կայսերական գնացքի խորտակման վերաբերմամբ, ուղևորվել է Պետերբուրգ։ Ջօրքը պահպանում է խորտակման տեղը և խարկովի երկաթուղային կայարանում խորտակման վերաբերմամբ իրական ապացոյցների թուում թողնված են երկու վագոններ։

ԲԵՐԼԻՆ, 9 նոյեմբերի։ Թագաժառանգ Ցեսարեվիչին, որը Կօպէնհագէնից դուրս է եկել, դիմաւորելու համար հասաւ մի պատգամաւորութիւն վեստֆալեան հուսարների գնդից։ Վիլհելմ կայսրը դիմաւորեց թագաժառանգ Ցեսարեվիչին։

ԲԵՐԼԻՆ, 10 նոյեմբերի։ Երէկ, երեկոյեան 9 ժամին ժամանեց այստեղ Նորին կայսերական Բարձրութիւն, թագաժառանգ Ցեսարեվիչը։ Նըրան դիմաւորեցին՝ կայսրը, պրինց Հէնրիխը, գեներալները և ռուսաց դեսպանութեան ներկայացուցիչները։ Թագաժառանգ Ցեսարեվիչը հագած ունէր պրուսական հուսարների իր գնդի համազգեստը, իսկ կայսրը՝ ռուսաց զինուորական համազգեստը։ Ժողովուրդը ոգևորութեամբ ողջունեց թագաժառանգ Ցեսարեվիչին։

ԲԵՐԼԻՆ, 10 նոյեմբերի։ Գահական ճառում Վիլհելմ կայսրը ասել է, որ ինքն հոգում է եւրոպական խաղաղութեան ամրապնդելու մասին և կը խուսափի պատերազմից, թէկուզ յաղթական պատերազմից, աւելացնելով որ բարեկամական պետութիւնների միապետներին իր այցելութեան նպատակն էր ապահովացնել խաղաղութիւնը։

ԲԵՐԼԻՆ, 11 նոյեմբերի։ Երէկ ի պատիւ թագաժառանգի, Վիլհելմ կայսրը Ալէքսանդր կայսրի անուան գնդի զօրախաղ կատարելով, Նորին Բարձրութիւնը ընդունեց գնդի օֆիցէրների նախաճաշը, որի ժամանակ թագաժառանգ Ցեսարեվիչը առաջարկեց Վիլհելմ կայսրի կենացը։ Գնդի հրամանատարը պատասխանեց թագաւոր կայսրի, և թագաժառանգի կենացն առաջարկեց։ Ապա թագաժառանգն առաջարկեց գնդի բարօրութեան կենացը։ Թագաժառանգը ներկայ էր պարլամէնտի բացմանը, իսկ երեկոյեան պատում է պատիւ Նորին Բարձրութեան հանդիսաւոր ճաշ կար, որից յետոյ, 11 ժամին Նորին Բարձրութիւնը ճանապարհ ընկաւ դէպի Պետերբուրգ։ Բերլինի մամուլը առանձնապէս չեշտում է Վիլհելմ կայսրի թագաժառանգին ցոյց տուած սրտակից ընդունելութեան վրա։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

—

Տարին վերջանալու վրա է, սակայն «Մշակի» մէ ներկայ 1888 թվի և մէ անցեալ 1887 թվի բաժանորդներից չատերը մինչև այժմ չեն հասցրել մեզ իրանց բաժանորդագինը։ Այդ պատճառով Նորից յիշեցնում ենք այն մեր բաժանորդներին, որոնց վրա մնացել են ապառիկները, որ ժամանակ է արդէն վճարել խմբագրութեանը իրանց վրա մնացած այդ ապառիկները։

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՐԴԻՒՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ-ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԸ

Արդէն սկսված են։ Ընդունելութիւնները չարունակվում են Ծրագրի մասին դիմել հիմնադրին։ Զիջանելով չատերի խնդիրներին, ապատ լսողների համար մուտքը նշանակված է 1 ր., իսկ կուրսային լսողների համար տարեվճարը միասի է 75 ր.։ Դասախօսութիւնները լինելու են ամեն երկուշաբթի չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, ժամ 6—7 երեկոյեան։

Հիմնադիր կուրսերի Ա. ԱՐԱՍԽԱՆԵԱՆՑ
Тифлисъ, Гановская ул., д. Іоаннисіани. 1—10

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԱԲԻՍՈՂՈՄ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆՑԻ

ՌՈՒՍԵՐԷՆԻՑ-ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՌԳԻՐՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՏՈՐ

Գինն է 3 րուբլի, ճանապարհի ծախսը գնողի վրա է։

Միանուագ քանից աւելի գնողին զիջումն կը լինի։

Վաճառվում է ԲԱՅԱՌԱՊԵՍ Խրղիկեվի և ընկ. գրավաճառանոցում, Թիֆլիս, Գօլովինսկի Պրօսպէկտ, առաջին գիմնազիայի հանդէպ։ 15—40

ВЪ ГЛАВНОМЪ СКЛАДѢ ЖИРАРДОВСКИХЪ МАНУФАКТУРЪ

ԺԻՐԱՐԴԵԱՆ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐՆԵՐԻ ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՀԵՍՏՈՒՄ

Դէօրցօվայա փողոցում, նախկին Արծրունի քարվանսարայում նոր ստացվել են պատրաստ ԲՐԷԶԵՆՏՆԵՐ հետևեալ չափերի.

$2^1/_2 \times 3$, 3×4, 3×5, 3×6 4×5, 4×6, 5×7.

ԴՕՆՆԵՐ և ԼԷՑՑ
6—10

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՆՍԻՕՆ

Ա. ՏԷՐ-ՅԱԿՈՎԲԵԱՆԻ

Ուսումնարանը պատրաստում է աշակերտներ՝ գիմնազիայի, բէալական ուսումնարանի, կադետական կօրպուսի և այլ ուսումնարանների համար։

Պանսիօնի ծրագիրը հաւասար է գիմնազիայի ստորին դասատների ծրագրին, հաստատված բարձրագոյն իշխանութիւնից։

Աշակերտները կընդունվեն մինչև յունվարի 10-ը։ Երթևեկները վճարում են ուսման վարձ տարեկան 80 րուբլի։ Գիշերօթիկները ուսման և բոլոր ծախսերի վարձ—300 րուբլի տարեկան։ Խոնարհաբար հրաւիրում ենք ուշադրութիւնը այն բոլոր անձանց, որոնք երեխաներ ունեն պատրաստել տալու։

Հասցէն. Тифлисъ. Большая Ванкская улица, № 3.

1—4 (չ. հ. և. չ.)

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET COM.

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ՄԱՐՍԵԼԻ և ԲԱԹՈՒՄԻ միջև և փոխադարձ.

Հինգշաբթի, նոյեմբերի 24-ին, ԱՆԱՏՕԼԻԱ (ANATOLIE) շոգենաւը, նաւապետ ԲՕՇԵԼ (BOSCHEL) դուրս կը գնայ Բաթումից դէպի Տրապիզօն, Օրդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէյլ։ Տեղեկութիւնների մասին պէտք է դիմել ընկերութեան գործակալներին. Բաթումում Լէմէօղլու տան, Նաբերէժնայա, և Թիֆլիսում նախկին Աբծրունի գալերէում, № 103. 1—3 (չ. հ. և.)

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1889 ГОДЪ НА ЖУРНАЛЪ

„МЕДИЦИНСКАЯ БЕСѢДА“

ПОДЪ РЕДАКЦІЕЮ А. Х. САБИНИНА.

ГОДЪ III

«Медицинская Бесѣда» имѣетъ цѣлью знакомить общество, черезъ посредство общедоступныхъ статей, съ современнымъ направленіемъ врачебной науки и съ желательною постановкою врачебнаго дѣла. Земскіе санитарно-медицинскіе вопросы, статьи по общественной и частной гигіенѣ, статьи по различнымъ отраслямъ врачебной науки, школьная гигіена, аптечное дѣло, статьи по различнымъ отраслямъ естествознанія, врачебныя замѣтки и хроника, библіографическій отдѣлъ, критическія свѣдѣнія и замѣтки—вотъ основная часть программы журнала. «Медицинская Бесѣда», имѣя обширную, разностороннюю программу, будетъ служить, какъ и въ прошлыхъ годахъ, въ одинаковой степени интересамъ врачей и публики.

«Медицинская Бесѣда» выходитъ два раза въ мѣсяцъ, каждый рызъ въ объемѣ до 2-хъ печатныхъ листовъ.

Цѣна за годъ безъ доставки 3 р. 50 коп., съ доставкой 4 руб.; за полгода безъ доставки —2 руб., съ доставкой 2 р. 50 к.; съ пересылкой за годъ—4 р. 50 к.. за полгода—3 руб. Фельдшера, фельдшерицы, акушерки и сельскіе учителя платятъ 3 руб, въ годъ съ доставкой и пересылкой.

Подписка принимается: въ Воронежѣ, въ конторѣ журнала (1-я Острогожская, д. Мюфке) и въ книжномъ магазинѣ В. В. Юркевича (Больш. Двор. ул., домъ Адлеръ), въ С.-Петербургѣ: въ книжномъ магазинѣ К. Л. Риккера (Невскій, № 14), въ Медико-Хирургическомъ магазинѣ Н. П. Петрова (Выборгская сторона, Нижегор., № 17); въ Москвѣ: въ книжномъ магазинѣ А. А. Карцева (Фуркасовскій переул., д. Обидиной) и въ конторѣ Н. Печковской (Петровскія линіи); въ Орлѣ, въ публичной библіотекѣ «Орловскаго Вѣстника»; въ Самарѣ, въ конторѣ редакціи «Самарской газеты»; въ Астрахани, въ Прибалтійскомъ магазинѣ, г. Рослякова, въ Оренбургѣ, у г. завѣдующаго библіотекой при Казенной Палатѣ. 2—6

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ՀՈԳԵՒՈՐ ԴՊՐՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁԱԿԱՆ խորհրդարանում նոյեմբեր ամսի 30-ին, երեկոյեան 8 ժամին լինելու է ԱՃՈՒՐԴ (առանց կրկնաձուրդի) կապալով տալու նոյն դպրոցի կալուածը № 49 (ընծայած հանգուցեալ ցարութիւն Զքոյեանցից), որ գտնվում է կուր գետի հեղեղատի (Սաղի) վրա։ Պայմանաթուղթը կարելի է կարդալ Հոգաբարձութեան մէջ ամեն օր, բացի կիրակի և տոն օրերից առաւօտեան 10-ից մինչև 12 ժամը։ 2—3

Abonnementseinladung an
die meist verbreitete deutsche Wochenschrift:

Das Echo

(Stimmen aus allen Parteien.)

Wochenschrift für Politik, Literatur, Kunst und Wissenschaft.

Das Echo bringt allwöchentlich in unterhaltender Form Berichte über alle politischen, wirtschaftlichen, wissenschaftlichen und gesellschaftlichen Vorgänge, welche sich in Deutschland und Auslande abspielen.

Das Echo ist kein Parteiblatt, sondern es läßt die interessantesten Stimmen aller Parteien zu Worte kommen.

Das Echo widmet außerdem dem Leben der hohen Kreise eingehende Aufmerksamkeit.

Das Echo bring in jeder Nummer ein bis zwei abgeschlossene Novelletten, Erzählungen u. s. w. aus der Feder bewährter, zeitgenössischer Schrifteller.

Das Echo bringt informierende Notizen, Kritiken und Leseproben aus den bedeutendsten Erscheinungen des internationalen Büchermarktes.

Das Echo betrachtet es insbesondere als seine Aufgabe, dem Leben und Treiben der Deutschen im Auslande die liebevollste Aufmerksamkeit zuzuwenden.

Das Echo will somit unsern Landsleuten im Auslande ein „Bote aus der Heimat" sein, deshalb ist auch sein Abonnementspreis ein sehr niedriger. Es versendet die Expedition in Berlin S. W. das Echo nach allen zum Weltpostverein gehörigen Ländern für 4 Mark 50 Pf. vierteljährlich und für 17 Mark ganzjährig, nach den Ländern und Gebieen anßerhalb des Weltpostvereins für 23 Mark ganzjährig.—Zahlungen geschehen am raschesten und sichersten durch Postanweisung oder durch Anweisung auf deutsche Banken.—Ebenso liefert jede deutsche Buchhandlung und Zeitungsagentur im Auslande das Echo zu den landesüblichen Preisen. Probenummern sind durch die letzteren zu beziehen oder auch direkt von

J. H. Schorer,
Verlag des Echo, Berlin S. W.

Дозволено цензурою, Тифлисъ 11 Ноября 1888 г.

Типографія Канцеляріи Главнонач. Гражд. час. на Кавк., Лорисъ-Меликовск. ул. д. каз.